

A CETA, a TTIP, a génmódosított szervezetek és Magyarország

háttéranyag

készítette a Föld Barátai Európa és a Magyar Természetvédők szövetsége

Az EU és Kanada közötti szabadkereskedelmi egyezményben (CETA) közös célkitűzésként szerepel „a biotechnológiai termékekre vonatkozó szabályozás által a kereskedelemre gyakorolt negatív hatások minimalizálása.” (X.03. Cikkely) Ez pedig azt jelenti, hogy a kereskedelmi érdekeket az élelmiszerbiztonság, az egészségvédelem és a környezetvédelem elé helyezhetik.

Az egyezmény X. 03. cikkelyének 2. pontjában szereplő új elemek:

a) “promote efficient science-based approval processes for products of biotechnology.”

Bár ez a rész elsőre ártalmatlannak tűnik, valójában ez egy közvetlen támadás az EU-ban alkalmazott elővigyázatosság elvével szemben, ami azt jelenti, hogy a génmódosított szervezetek európai engedélyezése során csupán a kemény tudományos tényeket kellene figyelembe venni, miközben számos nyitott kérdés van a génmódosított szervezetek biztonságát illetően, és ezért igazából az emberek egészségének, valamint a környezet védelmének érdekében az elővigyázatosság elvének alkalmazására lenne szükség. Ezzel tulajdonképpen az Európai Bizottság aláírt egy olyan egyezményt, amely aláássa az Európai Unió működéséről szóló szerződésben szereplő kulcsfontosságú jogokat és alapelveket, amely elismerik a szélesebb körű szempontok és a tudományos bizonytalanság figyelembe vételének fontosságát. Ráadásul ezek a „tudományos” tények, amelyeket az engedélyezési folyamatban felhasználnak, gyakran többnyire csak a géntechnológiai cégektől származó adatokra hivatkoznak, és nem veszik figyelembe a tágabb tudományos vita eredményeit.

b) “cooperate internationally on issues related to biotechnology such as low level presence of genetically modified organisms;”

Az EU és Kanada alapvetően különbözik az engedély nélküli génmódosított szervezetek „alacsony mértékű jelenlétére” vonatkozóan az élelmiszerekben és vetőmagokban. Az EU szabályai tiltják a GMO-szennyezést tartalmazó élelmiszerek és vetőmagok forgalmazását, miközben Kanada (és az Egyesült Államok) azért lobbizik, hogy az EU megváltoztassa ezt a megközelítést. Miképpen lehetséges közös célkitűzés a nemzetközi együttműködésről egy ilyen ellentmondásos területen? Miért ajánlották fel az EU kereskedelmi hivatalnokai az együttműködést a Kanadai kormánynak, amikor az EU szabályai tiltják még az alacsony mértékű GMO-szennyezést is az élelmiszerekben és a vetőmagokban?

c) *“regulatory cooperation to minimize adverse trade impacts of regulatory practices related to biotechnology products”.*

Az EU génmódosított szervezetekre vonatkozó szabályainak a célja, hogy magas szintű védelmet biztosítson az emberi egészség, a környezetvédelem és a fogyasztók jogainak területén. A fenti „közös célkitűzéssel” viszont az EU hajlandóságot mutat arra, hogy a kereskedelmi érdekeket egyértelműen az génmódosított szervezetek társadalmi vagy környezetvédelmi szabályai elé helyezze.

Ezen felül ott van az a kiszivárgott levél, amelyet az EU előző egészségügyi és fogyasztóvédelmi biztosa, Tonio Borg küldött kanadai miniszter kollégájának, jelezve azt, hogy az EU hajlandó lenne a lehető leghamarabb engedélyezni a génmódosított repce behozatalát. Ez a levél nem része a CETA hivatalos szövegének, de szemmel láthatóan része a CETA-hoz kapcsolódó háttéralkuknak.

A felmerülő kérdések:

Mit jelentenek ezek a „közös célkitűzések” Kanadával a génmódosított szervezetek szabályozásának jövője számára? (Pl. keretetet biztosítanak a génmódosított takarmánnyal táplált állatokból származó tojásokra, tejtermékekre és hússokra vonatkozó jelölési különbségek csökkentésére vagy új szabályok a génmódosított növények környezeti hatásvizsgálatára vonatkozóan?)

Milyen felhatalmazással rendelkezett az Kereskedelmi Főigazgatósága arra vonatkozóan, hogy ilyen megállapodást kössön, különös tekintettel arra, hogy úgy tűnik, a CETA felülírja az Európai Unió működéséről szóló szerződésben lefektetett fontos alapelveket?

Várható-e, hogy ugyanilyen megegyezés bekerül a TTIP-be is? Bízhatunk-e az Európai Bizottság TTIP-vel kapcsolatos megnyutató kijelentéseiben, ha úgy néz ki, az EU génmódosításra vonatkozó szabályait gyengítik illetve megkerülik a CETA-n keresztül?

Miképp szándékozik a Bizottság együttműködni a GMO-szennyezési esetekben? Jelentheti ez azt, hogy megváltoznak a zéró toleranciára vonatkozó szabályok?

Budapest-Brüsszel, 2015. február 24.

Összeállította: Adrian Bebb és Mute Schimpf (Friends of the Earth Europe – Föld Barátai Európa) és Fidrich Róbert (Magyar Természetvédők Szövetsége - Föld Barátai Magyarország)

CETA, TTIP GMOs and Hungary - Special Friends of the Earth Europe briefing

Article X.03: Bilateral Cooperation on Biotechnology

1. The Parties agree that cooperation and information exchange on issues related to biotechnology products are of mutual interest. Such cooperation and exchange of information will take place in the bilateral Dialogue on Biotech Market Access Issues which was established as part of the Mutually Agreed Solution reached on 15 July, 2009 between Canada and the European Union following the WTO dispute *European Communities - Measures Affecting the Approval and Marketing of Biotech Products (WT/DS292)*. The dialogue covers any relevant issues of mutual interest to Canada and the EU, including, among others:

Biotechnology product approvals in the territory of Canada or the EU as well as, where appropriate, forthcoming applications of commercial interest to either side;

the commercial and economic outlook for future approvals of biotechnology products;

any trade impact related to asynchronous approvals of biotechnology products or the accidental release of unauthorised products, and any appropriate measures in this respect; Dialogues and Bilateral Cooperation Published on 26 September 2014 any biotech-related measures that may affect trade between Canada and the EU, including measures of EU Member States;

any new legislation in the field of biotechnology; and

best practices in the implementation of legislation on biotechnology.

2. The Parties also note the importance of the following shared objectives with respect to cooperation in the field of biotechnology:

exchanging information on policy, regulatory and technical issues of common interest related to a product of biotechnology; and in particular information on their respective systems and processes for risk assessment for taking a decision on the use of a genetically modified organism;

promoting efficient science-based approval processes for products of biotechnology;

cooperating internationally on issues related to biotechnology such as low level presence of genetically modified organisms;

engaging in regulatory cooperation to minimize adverse trade impacts of regulatory practices related to biotechnology products.

Part 1 of the above text is not new – it covers what was agreed following the WTO case on GMOs between the EU and Canada/US/Argentina.

Part 2 however is new and includes this new “shared objective” to:

1 “promote efficient science-based approval processes for products of biotechnology.”

Whilst this may seem innocuous, this is a direct attack on the EU’s precautionary principle, implying that the EU approvals process for GMOs should consider only hard scientific facts, when in fact there are many

open questions over the safety of GMOs and hence the precautionary approach is enacted to protect human health and the environment. The EC has therefore signed an agreement that could undermine key rights and principles enshrined in the EU Treaty on the Functioning of the European Union which recognise the importance of considering wider aspects and scientific uncertainty. In addition these “scientific” facts used in approval processes often mainly refer to data from the biotech companies and do not consider the wider scientific debate.

2 *“cooperate internationally on issues related to biotechnology such as low level presence of genetically modified organisms;”*

The EU and Canada have fundamental differences about the ‘low level presence’ of non-authorized GMOs in food and seeds. EU rules prohibit the marketing of contaminated food and seeds and Canada (and the USA) are lobbying to change this. How can there be a shared objective about international cooperation on such a conflicting area? Why have EU trade officials offered to cooperate on this with the Canadian government, when EU rules prohibit even low level presence in food and seeds?

3 *“regulatory cooperation to minimize adverse trade impacts of regulatory practices related to biotechnology products”.*

EU GMO rules seek to provide a high level of protection for human health, for the environment and for consumers’ rights. This “shared objective” shows a willingness by the EU to seemingly prioritise trade over social or environmental regulations for genetically modified crops (GMOs).

In addition to this is of course the letter Borg sent agreeing to speed up approvals of GMO oilseed rape – apparently agreed outside the agreed text but part of the deal.

Questions

What does the “shared objective” with Canada mean for future GM regulations?

(eg the framework for any moves to close the labelling gap for eggs, dairy products, meat from animals fed with GM feed or new rules for environmental checks of GM plants)

What authority did DG Trade have to reach such a deal, given the principles enshrined in the Treaty on the Functioning of the European Union that appear to be over-ruled?

Can such a deal be expected in TTIP? Can the EC’s reassurances on TTIP be trusted if EU GMO rules seem to be weakened and bypassed by CETA?

How does the Commission intend to cooperate on cases of GM contamination? Wouldn’t this involve a change to the zero tolerance law?